

15 april 2009

Vlaamse overheid

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van de kapel met voorbouw en klooster met inbegrip van de kloostermuur en de tuin van de zusters franciscanessen-missionarissen van Maria in Antwerpen, Lange Kongostraat 21

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 30 juni 2006, 1 september 2006, 15 juni 2007, 28 juni 2007, 10 oktober 2007, 14 november 2007, 5 september 2008, 22 september 2008 en 6 januari 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 07 september 2007 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van de kapel met voorbouw en klooster met inbegrip van de kloostermuur en de tuin van de zusters franciscanessen-missionarissen van Maria, gelegen te Antwerpen, Lange Kongostraat 21;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 08 mei 2008;

Gelet op het ministerieel besluit van 09 oktober 2008 houdende termijnverlenging van de ontwerp van lijst van 07 september 2008;

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006:

1° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

kapel met voorbouw en klooster met inbegrip van de kloostermuur en de tuin van de zusters franciscanessen-missionarissen van Maria, gelegen te Antwerpen, Lange Kongostraat 21:

bekend ten kadaster:

Antwerpen, 5e afdeling, sectie E, perceelnummers 409B20, 409E20(DEEL).

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Dient te worden beschermd omwille van het algemeen belang:

Wegens de *historische*, meer bepaald de *cultuurhistorische*, de *stedenbouwkundige* en de *architectuurhistorische* waarde, de *artistieke* waarde en de *socio culturele* waarde:

- als monument:

Kapel met voorbouw en klooster met inbegrip van de kloostermuur en de tuin van de zusters franciscanessen-missionarissen van Maria te Antwerpen, gelegen te Antwerpen, Lange Kongostraat nr. 21

De *historische*, meer bepaald de *cultuurhistorische* waarde wordt omschreven als volgt:

De kloostersite refereert aan de geschiedenis van de zusters franciscanessen, die naast missionering ook catechese en onderwijs gaven in verpauperde stadswijken.

De *historische*, meer bepaald de *stedenbouwkundige* waarde wordt omschreven als volgt:

De oprichting van het franciscanessenklooster in de Stuivenbergwijk houdt nauw verband met het ontstaan en de evolutie van de 19de-eeuwse gordel rond Antwerpen. Het Kongoblok met zijn voormalige kloostersite is één van de historisch ontwikkelde binnengebieden in Antwerpen-Noord.

De *historische*, meer bepaald de *architectuurhistorische* waarde wordt omschreven als volgt:

De bouw van de kloostersite kadert in het katholiek réveil van de jaren 1884-1914. De laatneogotische kapel werd opgetrokken in 1910-1914 naar ontwerp van architect Jules Bilmeyer, adept van de academische neogotiek. Het concept is oorspronkelijk door de ongebruikelijke opbouw met volwaardig souterrain, de integratie van de kapel in de voorbouw van het klooster en de grote, verticaal uitgewerkte binnenruimte. De toepassing van moderne materialen en constructietechnieken is vernieuwend. De sobere afwerking past in de traditie van de orde en vertolkt de richtlijnen van het Archeologisch Congres van Mechelen van 1897.

De in één adem met de kapel ontworpen voorbouw, de reeds bestaande doch geïntegreerde kloostervleugel, de kloostermuren en -tuin maken onlosmakelijk deel uit van het bouwkundig ensemble.

De *artistieke* waarde wordt omschreven als volgt:

De bijzonder rijzige wandopbouw, de afwerking in imitatie natuursteen, de glas-in-loodpartijen op alle niveaus en de bekroning d.m.v. 35 vrijwel intact bewaarde gebrandschilderde ramen door het atelier Stalins & Janssens, resulteren m.b.t. het kapelinterieur in een totaalkunstwerk dat het architecturale concept op subtiële doch correcte wijze vervolledigt. Het "Orphéal", een register dat harpachtige klanken voortbrengt in het romantische orgel door Georges Cloetens, 1913, is een unicum in de orgelbouw.

De *socio-culturele* waarde wordt omschreven als volgt:

De strenge en sobere architectuur van kapel en klooster leent zich voor uiteenlopende invullingen. In deze wijk waar groen bijzonder schaars is vertegenwoordigt de kloostertuin een meerwaarde voor de buurt

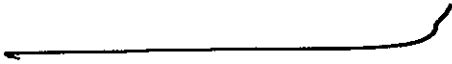
Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel,

15 APR. 2009

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening

Dirk VAN MECHELEN

Ministerieel besluit tot bescherming van
monumenten en stads- en dorpsgezichten

Provincie : Antwerpen

Plan nr. : 1/1

Gemeente : Antwerpen, 5^e afdeling

Ref. : A/1590

Dossier nr. : DA002464

Omschrijving :

**KAPEL MET VOORBOUW EN KLOOSTER MET INBEGRIJ VAN DE
KLOOSTERMUUR EN DE TUIN VAN DE ZUSTERS FRANCISCANESSEN-
MISSIONARISSEN VAN MARIA
IN ANTWERPEN, LANGE KONGOSTRAAT 21**

Monument

Sectie : E

Schaal : 1:1.000

Plan gebaseerd op kadastrale laag toestand 01/01/2005

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden, nummer :

Brussel, 15 APR. 2009

Viceminister-president van de Vlaamse regering
en Vlaams minister van Financiën en Begroting
en Ruimtelijke Ordening

Dirk Van Mechelen

